

Vypořádací tabulka

Vyhodnocení připomínek k návrhu nařízení vlády o ochraně zdraví před neionizujícím zářením

Vnější připomínkové řízení bylo zahájeno 31. 12. 2014,
vnější připomínkové řízení bylo ukončeno 23. 1. 2015.

Připomínková místa, která uplatnila zásadní připomínky.

připomínkové místo	obsah připomínky	stanovisko předkladatele
Úřad vlády ČR odbor kompatibility	Po stránce formální: Předkladatel splnil pouze částečně formální náležitosti týkající se vykazování slučitelnosti s právem EU, jak vyplývají zejména z Legislativních pravidel vlády, v platném znění (dále jen „LPV“), a z přílohy k usnesení vlády ze dne 12. října 2005 č. 1304, o Metodických pokynech pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii, v platném znění. Předkladatel by se měl v odůvodnění vyjádřit ke slučitelnosti návrhu s právem EU jako celkem. Měl by tedy např. konstatovat, zda považuje návrh za s právem Evropské unie plně slučitelný. V odůvodnění uvádí předkladatel na několika místech v názvu směrnice 2013/35/EU, místo správného „2013/35/EU“, „2013/35/ES“. Požadujeme opravit. Dále je nutné opravit v názvu bodu 2 odůvodnění slova „slučitelnost s právními akty Evropských společenství“ na „slučitelnost s právem Evropské unie“. Pokud jde o rozdílovou tabulku, uvádíme, že na přeskáčku a popřípadě opakovaně lze v rozdílové tabulce, s ohledem na její účel, uvádět ustanovení předpisů EU, nikoliv ustanovení návrhu. Smyslem rozdílové tabulky je přiřazovat ustanovením návrhu příslušné/á ustanovení předpisů EU, které/á to které ustanovení návrhu transponuje. Je-li tedy určité ustanovení směrnice transponováno do několika ustanovení návrhu, mělo by být příslušné ustanovení směrnice uvedeno u každého ustanovení návrhu samostatně, a to spolu	Akceptováno. Na základě přijaté formální připomínky bylo v odůvodnění návrhu přidáno konstatování k provedeným transpozicím předmětných směrnic. Akceptováno. V odůvodnění návrhu došlo k úpravě textu. Akceptováno. Došlo v souladu s připomínkami k úpravě rozdílové tabulky.

	s jinými případnými ustanoveními předpisu EU, která toto ustanovení návrhu také transponuje, a nikoliv naopak. Požadujeme v tomto směru rozdílovou tabulku upravit. Rovněž požadujeme doplnit do rozdílové tabulky v návrhu vyznačená transpoziční ustanovení, které však v rozdílové tabulce chybí. Požadujeme nepodtrhávat v ustanovení § 2 odst. 3 slova „na riziko spojené s dlouhodobým stresem organismu spojeným s expozicí nekoherentnímu infračervenému záření ve frekvenční oblasti od $3 \cdot 10^{11}$ Hz do 10^{14} Hz a“, protože tato výjimka není transpozicí žádného ustanovení směrnice 2013/35/EU. Naopak požadujeme vyznačit jako transpoziční ustanovení § 4 odst. 1 návrhu (transpoziční vůči ustanovení čl. 4 odst. 1 směrnice 2006/25/ES a čl. 4 odst. 1 směrnice 2013/35/EU), § 4 odst. 4 (transpoziční vůči ustanovení čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice 2006/25/ES a čl. 3 odst. 1 směrnice 2013/35/EU) a § 5 odst. 1 písm. e) bod 6 návrhu (transpoziční vůči čl. 4 odst. 3 písm. e) směrnice 2006/25/ES). Požadujeme uvést pod § 6 a § 9 i celexové číslo směrnice 2006/25/ES.	Akceptováno. Všechny navržené změny byly v souladu s textem připomínky realizovány.
	Po stránce materiální: Stav relevantní právní úpravy v právu EU: Návrhu se dotýká: • směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/35/EU ze dne 26. června 2013 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (elektromagnetickými poli) (dvacátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) a o zrušení směrnice 2004/40/ES (dále jen „směrnice 2013/35/EU“) a • směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/25/ES ze dne 5. dubna 2006 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (optickým zářením z umělých zdrojů) (devatenáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) (dále jen směrnice 2006/25/ES).	
	K poznámce pod čarou č. 1 návrhu: Požadujeme v souladu s čl. 48 odst. 3 LPV uvést směrnicí 2013/35/EU na samostatném	Akceptováno. Došlo v souladu s textem připomínky k oddělení textu dvou

	řádku. K § 3 písm. a) a písm. b) a příloze č. 2 návrhu: V souladu s ustanovením čl. 2 písm. a) směrnice 2006/25/ES požadujeme vložit v § 3 písm. a) a v § 3 písm. b) návrhu před slova „záření z umělých zdrojů“ slovo „elektromagnetická“. Dále v ustanovení § 3 písm. b) návrhu požadujeme v souladu s ustanovením čl. 2 písm. a) směrnice 2006/25/ES nahradit slova „vlnovým délkám od 180nm do 1 mm“ slovy „vlnovým délkám od 100nm do 1 mm“. Údaj „180 nm“ požadujeme změnit na údaj „100 nm“ i v bodě 1 přílohy č. 2 návrhu.	transponovaných směrnice. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/35/EU ze dne 26. června 2013 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (elektromagnetickými poli) (dvacátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) a o zrušení směrnice 2004/40/ES je nově uvedena na samostatném řádku. Akceptováno (§ 3 písm. a), b), příloha č. 2). Na základě přijaté připomínky došlo k úpravě § 3 písm. a), písm. b) a přílohy č. 2. Neakceptováno (§ 3 písm. b), příloha č. 2). Vysvětleno. Současná úprava uvádí frekvenční rozsah UVC záření jinak než je zvykem. Důvodem je působnost dotčeného nařízení vlády pouze v rozsahu neionizujícího záření, tedy do 180 nm vlnové délky. Domníváme se, že uvedený nestandardní rozsah je výhodnější než nekonzistence, která by vznikla uvedením frekvencí náležících ionizujícímu záření.
--	---	---

K § 3 písm. e) návrhu:

S ohledem na ustanovení čl. 2 písm. e) směrnice 2006/25/ES požadujeme doplnit na konec písm. e) § 3 návrhu slova „popřípadě elektromagnetického záření z umělých zdrojů,“. Škodlivými účinky zmiňovanými ve shora uvedeném ustanovení směrnice jsou škodlivé účinky optického záření (elektromagnetického záření o vlnové délce mezi 100 nm a 1 mm). Proto nestačí pouze zmínka o účincích elektromagnetického pole.

Definice ostatních rozsahů vlnových délek se zdá být shodná s mezinárodně uznávanými standardy i se v současnosti platnou právní úpravou.

Akceptováno, dovysvětleno (§ 3 písm. e)).

Na základě přijaté připomínky došlo ke změně předmětného ustanovení. Nové znění § 3 písm. f) je: „nejvyššími přípustnými hodnotami mezní hodnoty, které vycházejí přímo z prokázaných účinků na zdraví a z údajů o jejich biologickém působení a jejichž nepřekročení se zaručuje, že zaměstnanci a fyzické osoby v komunálním prostředí, exponované neionizujícímu záření, jsou chráněny proti všem jeho známým přímým biofyzikálním a nepřímým účinkům,“. V návaznosti na § 3 písm. a) doplňujeme, že definice pojmu „neionizující záření“ obnáší jak problematiku elektromagnetického pole a elektromagnetického záření.

K § 4 a § 5 návrhu:

Požadujeme doplnit do návrhu transpozici ustanovení čl. 4 odst. 1 druhá a třetí věta směrnice 2006/25/ES, popřípadě vysvětlit absenci transpozice těchto ustanovení směrnice v návrhu.

Požadujeme dále doplnit do § 5 odst. 1 transpozici ustanovení čl. 4 odst. 3 písm. f) a i) směrnice 2006/25/ES.

K § 6 odst. 1 návrhu:

V souladu s čl. 5 odst. 2 směrnice 2006/25/ES a čl. 5 odst. 2 směrnice 2013/35/EU požadujeme transponovat do návrhu požadavek vypracování akčního plánu. Požadujeme také transponovat do shora uvedeného ustanovení čl. 5 odst. písm. b), c) a d) směrnice 2006/25/ES.

Vysvětleno (§ 4 a § 5).

Domníváme se, že předmětné části směrnice, tedy otázky metodologie, jsou hodnoceny dostatečně příslušným metodickým pokynem a dále statutem autorizace a akreditace. Čl. 4 odst. 3 písm. f) směrnice 2006/25/ES je součástí § 6, odst. 1 a čl. 4 odst. 3 písm. i) směrnice 2006/25/ES je součástí mnoha bodů navrhované úpravy týkajících se zařazení laseru do třídy dle příslušné normy.

Vysvětleno.

Čl. 5 odst. 2 směrnice 2006/25/ES a čl. 5 odst. 2 směrnice 2013/35/EU říkají, že akční plán se provádí v případě, kdy došlo k překročení příslušných referenčních hodnot a přitom šetření nepřineslo důkaz o tom, že nejsou překročeny příslušné nejvyšší přípustné hodnoty.

Výše uvedená situace nemůže při dodržení navrhovaného nařízení vlády nastat, jelikož v ustanovení §4 odst. 2 je uvedeno:

"V případě, že z porovnání vypočtených nebo měřených hodnot příslušných veličin vyplýne, že referenční hodnoty jsou překračovány, musí být

		<i>výpočtem nebo měřením prokázáno, že nedojde k překračování nejvyšších přípustných hodnot".</i> Krom výše uvedeného je většina požadavků čl. 5 odst. 2 směrnice 2006/25/ES a směrnice 2013/35/EU obsažena i v ostatních bodech navrhovaného nařízení vlády (např. § 5 a § 6), a dále v nadřazených právních předpisech, zejména v § 102 a § 104 zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a § 6 a § 4 zákon 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů. Z výše uvedeného vyplývá, že byla provedena částečná transpozice čl. 5 odst. 2 směrnice 2006/25/ES a čl. 5 odst. 2 směrnice 2013/35/EU
K § 9 odst. 2 návrhu: V souladu s ustanovením čl. 5 odst. 5 směrnice 2013/35/EU požadujeme upravit shora		Vysvětleno. S ohledem na použité podmíněné

	uvedené ustanovení tak, aby transponovalo požadavek na <i>ohraničení</i> a požadavek na omezení přístupu, pokud jde o místa, kde je pravděpodobné, že zaměstnanci budou vystaveni elektromagnetickým polím, jež překračují <i>referenční</i> hodnoty. Dále v souladu s čl. 5 odst. 3 směrnice 2006/25/ES požadujeme upravit shora uvedené ustanovení tak, aby transponovalo požadavek na <i>ohraničení</i> míst, kde by mohly být překročeny limitní hodnoty expozice optického záření. Závěr: Návrh nařízení vlády bude po vypořádání výše uvedených připomínek s právem EU plně slučitelný.	spojení "<i>v případě potřeby</i>", které doprovází dotčený text předmětné směrnice, jsou zmíněné požadavky na ohraničení automaticky obsaženy v §6 odst. 1, ale i dalších požadavcích dotčeného nařízení vlády.
Ministerstvo práce a sociálních věcí	K § 5 odst. 2 Doporučujeme doplnit text takto: „Při hodnocení expozice zaměstnance vystavenému neionizujícímu záření se dále zohledňují...“. K § 6 odst. 1 Doporučujeme text pro srozumitelnost upřesnit následujícím způsobem: „Pokud z hodnocení expozice neionizujícího záření vyplývá, že zaměstnanec je nebo může být na pracovišti vystaven tomuto záření překračujícím nejvyšší přípustné hodnoty, je nezbytné přijmout k ochraně jeho zdraví zejména tato opatření...“. K § 6 odst. 1 písm. a) Navrhujeme text upravit takto: „stanovit organizaci práce a pracovní postup, kterými se	Vysvětleno (§ 5 odst. 2). Na základě návrhu nedošlo ke změně textu § 5 odst. 2. Užitý pojem „expozice“ jednoznačně vyjadřuje vystavení či působení v daném případě působení neionizujícího záření na zaměstnance. Vysvětleno (§ 6 odst. 1). Znění § 6 odst. 1 považujeme ve stávajícím znění za zcela výstižný a srozumitelný. Pojem „expozice“, jak je mj. uvedeno v § 5 odst. 2, vyjadřuje působení neionizujícího záření na zaměstnance. Pojem pracoviště považujeme za nadbytečný – již je užito slovo „zaměstnanec“. Akceptováno (§ 6 odst. 1 písm. a)).

	sníží riziko...“. Důvodem námi navrhované úpravy je obecná povinnost zaměstnavatele upravená v § 5 zákona č. 309/2006 Sb., kde jsou požadavky nejen na pracovní postupy, které je povinen zaměstnavatel zajistit, a které vycházejí v tomto případě z výsledků hodnocení expozice na rizikovém pracovišti, ale i na organizaci práce (např. na organizaci pracovní doby aj.). Tato připomínka je zásadní. K § 6 odst. 1 písm. b) Navrhujeme upravit následujícím způsobem: „zajistit označení pracoviště bezpečnostními značkami a jeho uspořádání tak, aby.....“. Zde vycházíme z obecné povinnosti zaměstnavatele v § 6 zákona č. 309/2006 Sb., kde jsou stanoveny požadavky na bezpečnostní značky a značení, které vycházejí v tomto případě z výsledků hodnocení expozice na rizikovém pracovišti. Tato připomínka je zásadní.	Na základě přijaté připomínky došlo k úpravě textu § 6 odst. 1 písm. a). Nové znění: „zajistit organizaci práce, pracovní postup a uspořádání pracoviště tak, aby bylo dosaženo snížení expozice zaměstnance elektromagnetickému poli pod nejvyšší přípustné hodnoty,“. Vysvětleno (§ 6 odst. 1 písm. b)). Problematiku označování pracoviště, na nichž může dojít k poškození zdraví bezpečnostními značkami je upravováno § 6 odst. 1 zákona č. 309/2006., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů, dále dle znění § 6 odst. 2 výše uvedeného zákona je problematika řešena prováděcí právní předpis. Námi řešená otázka je, též předmětem nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů, ve znění nařízení vlády č.
--	---	--

	K účinnosti Upozorňujeme, že v návrhu nařízení vlády je uvedena účinnost 1. října 2015, ale v předkládací zprávě je odlišně stanovena dnem 1. dubna 2015. K předkládací zprávě a odůvodnění Transponovaná směrnice není směrnice 2013/35/ES, jak se v materiálu uvádí, ale směrnice 2013/35/EU. ----- Osobami pověřenými k vypořádání připomínek je Mgr. Kateřina Kašpaříková z odboru legislativního, mail katerina.kasparikova@mpsv.cz, tel. 221923142, a JUDr. Anna Samková z odboru služeb trhu práce, mail anna.samkova@mpsv.cz, tel. 22192242.	405/2004 Sb. jako prováděcí právní předpis zákoníku práce. Z důvodu nežádoucí duplicity mezi navrhovaným právním předpisem a již účinnými předpisy řešící otázku bezpečnostní značení řešení, není možné navržený text do navrhovaného nařízení vložit. Akceptováno (§ 11). Předpokládaný termín účinnosti nařízení byl v předkládací zprávě a vlastním návrhu nařízení sjednocen a to ke dni 1. října 2015. Akceptováno. Na základě přijaté připomínky došlo k úpravě znění názvu směrnic v předkládací zprávě i odůvodnění.
Unie zaměstnavatelských svazů ČR	Obecně: 1. Nesouhlasíme s tím, že navrhované nařízení vlády nepřevzalo z dřívější úpravy kategorii laserů. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětleno. Není zřejmé, co je myšleno spojením "kategorie laserů". Z charakteru Vašeho dotazu usuzujeme, že se jedná o otázku „třídy laserů“. Je nutné uvést, že nařízení vlády č. 1/2008 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením (dále jen „nařízení vlády č. 1/2008 Sb.“) řešenou

		problematiku upravovalo. Novelou uvedeného nařízení vlády, tedy nařízením vlády č. 106/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 1/2008 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením (dále jen „nařízení vlády č. 106/2010 Sb.“) došlo ke zrušení tabulek č. 8 až 11 v příloze č. 3, které v nařízení vlády č. 1/2008 Sb. upravovaly limity přístupné emise pro laserová zařízení třídy I, II, IIIa a IIIb. S účinností nařízení vlády č. 106/2010 Sb. k 1. 5. 2010 je zařazení laserů do laserových tříd řešeno odkazem na příslušnou technickou normu. Tento krok byl uplatněn i v předloženém návrhu nařízení. Dále se uvádí, že značení a užívání bezpečnostních značek je odkazováno na jiný právní předpis, který primárně problematiku řeší (nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů, ve znění nařízení vlády č. 405/2004 Sb., které mj. transponovalo směrnici Rady 92/58/EHS ze dne 24. června 1992 o minimálních požadavcích na bezpečnostní nebo zdravotní značky na pracovišti (devátá samostatná
--	--	---

	2. Vnímáme jako problematické, že navrhovaná právní úprava se odvolává na technickou normu, čímž ji činí součástí právní normy. Přístup k právní normě však nesmí být v právním státě podmíněn zvláštní platbou, jak ostatně v minulosti opakovaně kritizoval veřejný ochránce práv. Vzhledem k tomu, že k technickým normám není bezplatný přístup možný, s tímto řešením nelze souhlasit. Tato připomínka je zásadní.	směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS). Ve znění řešeného nařízení je zakotvena i již provedená a platná transpozice Směrnice 2006/25/ES ze dne 5. dubna 2006 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (optickým zářením z umělých zdrojů) (devatenáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS). Transpozice se však týkala optických frekvencí, hodnot záření o frekvencích vyšších než $3 \cdot 10^{11}$ Hz, což je oblast, která v navrhovaném právním předpisu doznala jen nepatrných změn. V žádném případě nebyly dotčeny expoziční limity ani povinnosti zaměstnavatele. Akceptováno. Na základě připomínky došlo ke změně citace české technické normy. Dle návrhu bylo v předmětném nařízení užito indikativního odkazu v souladu s Legislativními pravidly vlády čl. 45a. Jelikož je odkazovaná česká technická norma harmonizována bude dodrženo ustanovení § 4a odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění
--	--	---

	Konkrétní připomínky: 2. K § 4 Navrhujeme název „<i>Způsob zjišťování expozice zaměstnanců a ostatních osob neionizujícího záření</i>“ nahradit názvem "Zjišťování expozice", podobně i v § 5 by stačilo jen "Hodnocení expozice", pozornost by si také zasloužila celková jazyková úroveň a srozumitelnost navrhovaného nařízení vlády. 3. V dosud platném nařízení vlády § 1 odst. 4 zní: <i>„Toto nařízení se nevztahuje na používání zdrojů neionizujícího záření, při kterém je pacient vystaven neionizujícímu záření při poskytování zdravotní péče.“</i> Obdoba tohoto ustanovení je nově v navrhovaném nařízení vlády v § 2 odst. 1, které zní: <i>„Toto nařízení vlády se nevztahuje na pacienty, kteří jsou při poskytování zdravotní služby exponováni neionizujícímu záření ve frekvenční oblasti od 0 Hz do 1,7x 10 exp.15 Hz.“</i> Z pohledu častých změn legislativy, vývoje techniky i medicínských metod a s ohledem na to, že zdravotnický prostředek obsluhují zaměstnanci i v době zkoušek a servisních zásahů, rovněž pak i podle směrnicí deklarovaného účelu k zamezení zbytečného dvojího hodnocení by snad bylo vhodné převzít část obecnějších znění, které jsou přímo v úvodní části směrnice: Systém zahrnující nejvyšší přípustné hodnoty a referenční hodnoty by měl být ve všech vhodných případech považován za	některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V předmětném nařízení bylo nově užito indikativního odkazu na českou technickou normu v souladu s Legislativními pravidly vlády čl. 45a. Citace české technické normy formou poznámky pod čarou bylo na základě výše uvedeného zrušeno. Akceptováno (§ 4). Znění nadpisu § 4 bylo upraveno v souladu s připomínkou. Neakceptováno (§ 2 odst. 1). Vysvětleno. V souladu se záměrem a v souladu s předchozí právní úpravou se nejvyšší přípustné hodnoty vztahují na všechny zaměstnance bez výjimky. Na rozdíl od evropské směrnice nepřipouští současná úprava možnost expozice zaměstnance přesahující expoziční limity.
--	---	---

	prostředek k zajištění vysoké úrovně ochrany proti nežádoucím zdravotním účinkům a bezpečnostním rizikům, která mohou být důsledkem expozice elektromagnetickým polím. Takový systém však může být v rozporu se specifickými podmínkami u některých činností, jako je používání metody magnetické rezonance ve zdravotnictví. Je proto nezbytné vzít tyto zvláštní podmínky v úvahu. Úroveň expozice elektromagnetickým polím lze s větší účinností snížit začleněním preventivních opatření již do návrhů pracovních míst pracovišť a výběrem pracovního vybavení, postupů a metod pro snížení rizik u zdroje. Opatření týkající se pracovního vybavení a metod tak přispívají k ochraně zaměstnanců, kteří je používají. Je však třeba zabránit zdvojení hodnocení v případech, kdy pracovní vybavení splňuje požadavky příslušných právních předpisů Unie týkajících se výrobků, které stanoví přísnější úroveň bezpečnosti, než jsou úroveň stanovené touto směrnicí. To umožní zjednodušené hodnocení v celé řadě případů. Tato připomínka je zásadní. 4. K § 6: Máme menší výhrady k bodu č. 3. Myslíme si že u takhle vysokých kategorií laserů nestačí pouze opatření „zda-li je to možné“ ale mám za to, že by bylo vhodné při těchto vysokých kategoriích laserů odstranit z dráhy paprsku všechny předměty, na nichž by mohlo dojít k nekontrolovaným odrazům paprsku a paprsek by se měl ukončit matným terčem s malým činitelem odrazu.	Akceptováno (§ 6 odst. 3). Na základě přijaté připomínky došlo k upravení předmětné části navrhovaného nařízení. Nové znění § 6 odst. 3 je: „Lasery zařazené do třídy 3B a 4 se zabezpečí proti uvedení do chodu nepovolanou osobou. Prostory určené pro jejich provozování se označí bezpečnostními značkami pro laserové záření a zákazem vstupu nepovolaných osob. Z dráhy paprsku se odstraní všechny předměty, na nichž by mohlo dojít k nekontrolovanému zrcadlovému odrazu paprsku a paprsek se ukončí matným terčem s malým činitelem
--	--	--

	5. K § 6: Navrhujeme, aby v případě označení vnějších dveří při vstupu do místnosti s dveřmi byla dále světelná signalizace, která příchozím sdělí, zda laser je aktuálně v provozu nebo ne. Máme za to, že v těchto případech nestačí pouze bezpečnostní značka. Tato připomínka je zásadní. 6. K § 9: Navrhujeme doplnit v bodu číslo 1 slova „v českém jazyce“ tak, aby se nestalo, že nalepené informace na laseru budou v jiném jazyce. Tato připomínka je zásadní. 7. K příloze č. 2: V tomto dokumentu nesedí rozsah vlnových délek, které jsou zde uváděny. Při	odrazu. Není-li možné zajistit chod paprsku tak, aby nezasáhl sklo v oknech, zakryjí se okna materiálem nepropouštějícím záření použité vlnové délky. U impulsních laserů se zajistí, aby byla, při vypnutí přívodu elektrické energie, akumulovaná energie vybita do zátěže.“. Neakceptováno (§ 6) Navrhované opatření je vhodné preventivní opatření, které může zaměstnavatel provést dobrovolně. Domníváme se však, že jako taxativní nařízení by znamenalo značný zásah do v současné době používaných pracovních postupů. Akceptováno (§ 9 odst. 1) Na základě přijaté připomínky došlo k upravení předmětné části navrhovaného nařízení. Nové znění § 9 odst. 1 je: „Lasery zařazené do třídy 2 a vyšší se opatří bezpečnostní značkou²⁾ a výstražným textem v českém jazyce²⁾ odpovídajícím příslušné třídě laseru.“. Neakceptováno (Příloha č. 2) Současná úprava uvádí frekvenční rozsah UVC záření jinak než je zvykem. Důvodem je působnost
--	---	--

	porovnávání s jinými dokumenty + dokumentací SZÚ navrhujeme, aby vlnové délky byly pozměněny následovně: Ultrafialové záření - 100nm do 400 nm UVC- 100 nm do 280 nm UVB- 280 nm do 320 nm UVA- 400 nm do 760 nm Infračervené záření- 760 nm do 1 mm. Kontaktní osoby: Bc. Vít Jásek, e-mail: info@uzs.cz Mgr. et Mgr. Eva Prošková, e-mail: eva.proskova@uzs.cz JUDr. Josef Svoboda, e-mail: ancr@vfn.cz	dotčeného nařízení vlády pouze v rozsahu neionizujícího záření, tedy do 180 nm vlnové délky. Domníváme se, že uvedený nestandardní rozsah je výhodnější než nekonzistence, která by vznikla uvedením frekvencí náležících ionizujícímu záření. Definice ostatních rozsahů vlnových délek se zdá být shodná s mezinárodně uznávanými standardy i se v současnosti platnou právní úpravou.
Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů	Obecně: 1. Nesouhlasíme s tím, že navrhované nařízení vlády nepřevzalo z dřívější úpravy kategorii laserů. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětleno. Není zřejmé, co je myšleno spojením "kategorie laserů". Z charakteru Vašeho dotazu usuzujeme, že se jedná o otázku „třídy laserů“. Je nutné uvést, že nařízení vlády č. 1/2008 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením (dále jen „nařízení vlády č. 1/2008 Sb.“) řešenou problematiku upravovalo. Novelou uvedeného nařízení vlády, tedy nařízením vlády č. 106/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 1/2008 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením (dále

		jen „nařízení vlády č. 106/2010 Sb.“) došlo ke zrušení tabulek č. 8 až 11 v příloze č. 3, které v nařízení vlády č. 1/2008 Sb. upravovaly limity přístupné emise pro laserová zařízení třídy I, II, IIIa a IIIb. S účinností nařízení vlády č. 106/2010 Sb. k 1. 5. 2010 je zařazení laserů do laserových tříd řešeno odkazem na příslušnou technickou normu. Tento krok byl uplatněn i v předloženém návrhu nařízení. Dále se uvádí, že značení a užívání bezpečnostních značek je odkazováno na jiný právní předpis, který primárně problematiku řeší (nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů, ve znění nařízení vlády č. 405/2004 Sb., které mj. transponovalo směrnici Rady 92/58/EHS ze dne 24. června 1992 o minimálních požadavcích na bezpečnostní nebo zdravotní značky na pracovišti (devátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS). Ve znění řešeného nařízení je zakotvena i již provedená a platná transpozice Směrnice 2006/25/ES ze dne 5. dubna 2006 o minimálních požadavcích na bezpečnost a
--	--	---

	2. Vnímáme jako problematické, že navrhovaná právní úprava se odvolává na technickou normu, čímž ji činí součástí právní normy. Přístup k právní normě však nesmí být v právním státě podmíněn zvláštní platbou, jak ostatně v minulosti opakovaně kritizoval veřejný ochránce práv. Vzhledem k tomu, že k technickým normám není bezplatný přístup možný, s tímto řešením nelze souhlasit. Tato připomínka je zásadní.	ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (optickým zářením z umělých zdrojů) (devatenáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS). Transpozice se však týkala optických frekvencí, hodnot záření o frekvencích vyšších než $3 \cdot 10^{11}$ Hz, což je oblast, která v navrhovaném právním předpisu doznala jen nepatrných změn. V žádném případě nebyly dotčeny expoziční limity ani povinnosti zaměstnavatele. Akceptováno. Na základě připomínky došlo ke změně citace české technické normy. Dle návrhu bylo v předmětném nařízení užito indikativního odkazu v souladu s Legislativními pravidly vlády čl. 45a. Jelikož je odkazovaná česká technická norma harmonizována bude dodrženo ustanovení § 4a odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V předmětném nařízení bylo nově užito indikativního odkazu na českou technickou normu v souladu s Legislativními pravidly vlády čl. 45a. Citace
--	--	--

	Konkrétní připomínky: 3. K § 4 Navrhujeme název „<i>Způsob zjišťování expozice zaměstnanců a ostatních osob neionizujícího záření</i>“ nahradit názvem "Zjišťování expozice", podobně i v § 5 by stačilo jen "Hodnocení expozice", pozornost by si také zasloužila celková jazyková úroveň a srozumitelnost navrhovaného nařízení vlády. 4. V dosud platném nařízení vlády § 1 odst. 4 zní: <i>„Toto nařízení se nevztahuje na používání zdrojů neionizujícího záření, při kterém je pacient vystaven neionizujícímu záření při poskytování zdravotní péče.“</i> Obdoba tohoto ustanovení je nově v navrhovaném nařízení vlády v § 2 odst. 1, které zní: „<i>Toto nařízení vlády se nevztahuje na pacienty, kteří jsou při poskytování zdravotní služby exponováni neionizujícímu záření ve frekvenční oblasti od 0 Hz do 1,7x 10 exp. 15 Hz.</i>“ Z pohledu častých změn legislativy, vývoje techniky i medicínských metod a s ohledem na to, že zdravotnický prostředek obsluhují zaměstnanci i v době zkoušek a servisních zásahů, rovněž pak i podle směrnici deklarovaného účelu k zamezení zbytečného dvojího hodnocení by snad bylo vhodné převzít část obecnějších znění, které jsou přímo v úvodní části směrnice: Systém zahrnující nejvyšší přípustné hodnoty a referenční hodnoty by měl být ve všech vhodných případech považován za prostředek k zajištění vysoké úrovně ochrany proti nežádoucím zdravotním účinkům a bezpečnostním rizikům, která mohou být důsledkem expozice elektromagnetickým polím. Takový systém však může být v rozporu se specifickými podmínkami u některých činností, jako je používání metody magnetické rezonance ve zdravotnictví. Je proto nezbytné vzít tyto zvláštní podmínky v úvahu.	české technické normy formou poznámky pod čarou bylo na základě výše uvedeného zrušeno. Akceptováno (§ 4). Znění nadpisu § 4 bylo upraveno v souladu s připomínkou. Neakceptováno (§ 2 odst. 1). V souladu se záměrem a v souladu s předchozí právní úpravou se nejvyšší přípustné hodnoty vztahují na všechny zaměstnance bez výjimky. Na rozdíl od evropské směrnice nepřipouští současná úprava možnost expozice zaměstnance přesahující expoziční limity.
--	--	--

	Úroveň expozice elektromagnetickým polím lze s větší účinností snížit začleněním preventivních opatření již do návrhů pracovních míst pracovišť a výběrem pracovního vybavení, postupů a metod pro snížení rizik u zdroje. Opatření týkající se pracovního vybavení a metod tak přispívají k ochraně zaměstnanců, kteří je používají. Je však třeba zabránit zdvojení hodnocení v případech, kdy pracovní vybavení splňuje požadavky příslušných právních předpisů Unie týkajících se výrobků, které stanoví přísnější úroveň bezpečnosti, než jsou úroveň stanovené touto směrnicí. To umožní zjednodušené hodnocení v celé řadě případů. Tato připomínka je zásadní. 5. K § 6: Máme menší výhrady k bodu č. 3. Myslíme si že u takhle vysokých kategorií laserů nestačí pouze opatření „zda-li je to možné“ ale mám za to, že by bylo vhodné při těchto vysokých kategoriích laserů odstranit z dráhy paprsku všechny předměty, na nichž by mohlo dojít k nekontrolovaným odrazům paprsku a paprsek by se měl ukončit matným terčem s malým činitelem odrazu.	Akceptováno (§ 6 odst. 3). Na základě přijaté připomínky došlo k upravení předmětné části navrhovaného nařízení. Nové znění § 6 odst. 3 je: „Lasery zařazené do třídy 3B a 4 se zabezpečí proti uvedení do chodu nepovolanou osobou. Prostory určené pro jejich provozování se označí bezpečnostními značkami pro laserové záření a zákazem vstupu nepovolaných osob. Z dráhy paprsku se odstraní všechny předměty, na nichž by mohlo dojít k nekontrolovanému zrcadlovému odrazu paprsku a paprsek se ukončí matným terčem s malým činitelem odrazu. Není-li možné zajistit chod paprsku tak, aby nezasáhl sklo v oknech, zakryjí se okna materiálem nepropouštějícím
--	--	--

	6. K § 6: Navrhujeme, aby v případě označení vnějších dveří při vstupu do místnosti s dveřmi byla dále světelná signalizace, která příchozím sdělí, zda laser je aktuálně v provozu nebo ne. Máme za to, že v těchto případech nestačí pouze bezpečnostní značka. Tato připomínka je zásadní. 7. K § 9: Navrhujeme doplnit v bodu číslo 1 slova „v českém jazyce“ tak, aby se nestalo, že nalepené informace na laseru budou v jiném jazyce. Tato připomínka je zásadní. 8. K příloze č. 2: V tomto dokumentu nesedí rozsah vlnových délek, které jsou zde uváděny. Při porovnávání s jinými dokumenty + dokumentací SZÚ navrhujeme, aby vlnové délky byly pozměněny následovně: Ultrafialové záření - 100nm do 400 nm UVC- 100 nm do 280 nm	záření použité vlnové délky. U impulsních laserů se zajistí, aby byla, při vypnutí přívodu elektrické energie, akumulovaná energie vybita do zátěže.“. Neakceptováno (§ 6) Navrhované opatření je vhodné preventivní opatření, které může zaměstnavatel provést dobrovolně. Domníváme se však, že jako taxativní nařízení by znamenalo značný zásah do v současné době používaných pracovních postupů. Akceptováno (§ 9 odst. 1) Na základě přijaté připomínky došlo k upravení předmětné části navrhovaného nařízení. Nové znění § 9 odst. 1 je: „Lasery zařazené do třídy 2 a vyšší se opatří bezpečnostní značkou²⁾ a výstražným textem v českém jazyce ²⁾ odpovídajícím příslušné třídě laseru.“. Neakceptováno (Příloha č. 2) Současná úprava uvádí frekvenční rozsah UVC záření jinak než je zvykem. Důvodem je působnost dotčeného nařízení vlády pouze v rozsahu neionizujícího záření, tedy do 180 nm vlnové délky. Domníváme se, že uvedený
--	---	--

	UVB- 280 nm do 320 nm UVA- 400 nm do 760 nm Infračervené záření- 760 nm do 1 mm.	nestandardní rozsah je výhodnější než nekonzistence, která by vznikla uvedením frekvencí náležících ionizujícímu záření. Definice ostatních rozsahů vlnových délek se zdá být shodná s mezinárodně uznávanými standardy i se v současnosti platnou právní úpravou.
Kancelář veřejné ochránkyně práv	Dle důvodové zprávy byl návrh předloženého nařízení vlády v rámci vnitřního připomínkového řízení projednán s jednotlivými krajskými hygienickými stanicemi, Hygienickou stanicí hlavního města Prahy, Zdravotním ústavem se sídlem v Ostravě, Zdravotním ústavem se sídlem v Ústí nad Labem, Státním zdravotním ústavem a Odborovým svazem zdravotnictví a sociální práce. Důvodová zpráva dále uvádí, že dochází ke zvýšení limitů, které „<i>však nepovede ke zvýšení rizika z expozice, ale je pouze odrazem dnešní dozimetrie a současných přesnějších fyziologických modelů, které dosahují mnohem vyšší přesnosti.</i>“ Otázky spojené se stanovováním limitů pro neionizující záření a obecně s ochranou zdraví před neionizujícím zářením byly předmětem mého šetření vedeného pod sp. zn. 5/2013/SZD/JG. Závěry tohoto šetření jsou Ministerstvu zdravotnictví (dále jen „ministerstvo“) známy. Jedním z pochybení, které jsem v postupu ministerstva shledala, byla skutečnost, že ministerstvo v roce 2000 přikročilo k několikanásobnému legislativnímu zvýšení hygienických limitů pro neionizující záření bez předchozí diskuse tohoto kroku s odbornou a laickou veřejností. Z důvodové zprávy k předkládanému návrhu nařízení vlády vyplývá, že ministerstvo ani tento návrh nediskutovalo s odbornou veřejností. Nezpochybňuji, že krajské hygienické stanice a zdravotní ústavy jsou odborníky na danou problematiku, nicméně krajské hygienické stanice jsou podřízeny Ministerstvu zdravotnictví a zdravotní ústavy jsou	Neakceptováno. Vysvětleno, změněno na doporučující. Přijaté připomínky jsou totožného charakteru jako námitky vznesené v rámci šetření vedeného pod Vaší sp. zn. 5/2013/SZD/JG 28. 2. 2013. Jednotlivé připomínky jsou zdůvodněny a vypořádány v dopisu pana ministra č.j. MZDR 42682/2014-3/OVZ ze dne 26. 8. 2014, který přikládáme jako přílohu č. 1 této vypořádací tabulky. Námi poskytnuté vysvětlení k přijatým námitkám je totožné jako k přijatým připomínkám. S ohledem na vznesenou námitku "že ministerstvo ani tento návrh nediskutovalo s odbornou veřejností" je nutné sdělit, že navrhované expoziční limity jsou

příspěvkovými organizacemi, kdy funkci jejich zřizovatele plní Ministerstvo zdravotnictví. Do diskuse tak dle důvodové zprávy nebyli zahrnuti žádní externí odborníci. Dodávám, že na mé předchůdce se v minulosti v souvislosti s upozorněním na negativní vlivy neionizujícího záření obrátili odborníci v dané oblasti, především pan Ing. Jaroslav Novák a Ing. Ivan Kučera, CSc., kteří publikovali též řadu odborných článků zaměřených na tuto problematiku. V rámci předmětného šetření jsem rovněž poukazovala na skutečnost, že ministerstvo, resp. hlavní hygienik nereagoval na nová zjištění z roku 2011, kdy Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny (IARC) zařadila neionizující záření mezi možné karcinogenní faktory a téhož roku vydala Rada Evropy rezoluci, v níž doporučila členským státům snížit limity pro neionizující záření a přijmout další opatření k ochraně zdraví obyvatel.¹ Dle důvodové zprávy předloženého návrhu nařízení vlády však dochází opět ke zvýšení limitů. Přesto, že není v mých kompetencích vyslovit závěry o míře škodlivosti neionizujícího záření, jsem přesvědčena, že právě vzhledem k nejednoznačným závěrům odborných studií o negativním vlivu neionizujícího záření na lidské zdraví o této problematice je třeba další navýšení limitů velmi pečlivě posoudit, a to mimo jiné i v rámci diskuse s odbornou veřejností, případně i laickou veřejností. Dodávám, že se rovněž v rámci prošetřování podnětů jednotlivých občanů setkávám se stížnostmi např. na negativní vliv transformační stanice umístěné v blízkosti rodinného domu (ložnice) na zdravotní stav obyvatel domu či na zdravotní potíže v souvislosti s umístěním základnové stanice pro přenos GSM signálu (na níž byly umístěny antény několika mobilních operátorů) v těsné blízkosti rodinných domů či bytových domů. V současné době, kdy se vyvíjejí stále nové a modernější technologie, jejichž aplikace vedou k omezení ohrožování či poškozování životního prostředí a veřejného zdraví, je	odrazem vědeckých poznatků shrnutých mezinárodně uznávanou organizací ICNIRP. Všechny poznatky prošly detailní diskusí v rámci peer review procesu, který musel předcházet jejich publikaci. V tomto smyslu byl tedy návrh diskutován s tou nejširší možnou odbornou veřejností. Dále byla problematika řešena se Státním zdravotním ústavem v Praze, Národní referenční laboratoří pro neionizující záření.
--	---

¹ Resolution 1815 (2011), The potential dangers of electromagnetic fields and their effect on the environment. Parliamentary Assembly, Council of Europe. Text adopted by the Standing Committee, acting on behalf of the Assembly, on 27 May 2011.

	typický trend zpřísňování limitů a povinností pro znečišťovatele životního prostředí (např. v oblasti ochrany ovzduší). Předkládaný návrh jde však bohužel zcela opačným směrem. Tato připomínka je zásadní. KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY 1. K § 2 odst. 2 Především s ohledem na to, že se navrhované ustanovení vztahuje na spotřebitele, tedy v podstatě na laickou veřejnost, bylo by vhodné je upřesnit (upravit). Ani důvodová zpráva nevysvětluje, v jakých případech může dojít k tomu, že spotřebitel bude „vědomě a dobrovolně“ exponován neionizujícímu záření překračujícímu nejvyšší přípustné hodnoty.² Jedná-li se o zařízení (důvodová zpráva jako příklad uvádí solária) určené pro „běžné“ spotřebitele, domnívám se, že by k neionizujícímu záření, které bude překračovat nejvyšší přípustné hodnoty, vůbec nemělo dojít. Tato připomínka je doporučující. 2. K § 2 odst. 3 Doporučuji alespoň vysvětlit předmětné ustanovení v důvodové zprávě.	Neakceptováno (§ 2 odst. 2). Nepřekročení nejvyšších přípustných hodnot zaručuje, že exponovaná osoba je chráněna proti bio-fyzikálním účinkům neionizujícího záření. To v případě UV záření (solárium) znamená, že nesmí dojít ani k libovolně malému opálení pokožky. Takto přísný expoziční limit je jistě namístě v případě, že je expozice nechtěná. V případě, že by však nejvyšší přípustné hodnoty byly zavedeny bez výjimky z § 2, odst. 2, znamenalo by to úplný zákaz solárií, kosmetických studií a laserů v komunálním prostředí. Pozn. návštěvník kosmetického studia či podobného zařízení není pacientem a § 2, odst. 1 se na něj nevztahuje. Akceptováno (§ 2 odst. 3). Na základě přijaté připomínky bylo provedeno doplnění znění §
--	---	--

² Poslední věta komentáře k § 2 v důvodové zprávě k navrhovanému nařízení vlády není formulována srozumitelně a nelze z ní tedy potřebné vysvětlení vyvodit.

	Jsem si vědoma toho, že navrhované nařízení vlády upravuje natolik odbornou problematiku, že nutně musí pracovat s odbornými termíny, které nejsou laické veřejnosti známy. Avšak vzhledem k tomu, že se předmětné nařízení vlády laické veřejnosti dotýká, měla by být alespoň v důvodové zprávě některá navrhovaná ustanovení (zvláště ta ustanovení, která předchozí nařízení vlády neobsahovala) srozumitelněji popsána. Tato připomínka je doporučující.	2 zvláštní části důvodové zprávy. Nové znění předmětné části: „Toto ustanovení vymezuje rozsah činností, na které se předpis nevztahuje. Jedná se především o vyjmutí těch expozičních situací, které jsou řešeny jinými právními předpisy. Dále se jedná a vyjmutí ostatních osob, u nichž riziko z nadlimitní expozice neionizujícímu záření je nižší než riziko vzniklé z nezhájení léčebné či diagnostické procedury. Vyjmuty jsou také osoby, které nadlimitní expozici podstupují zcela dobrovolně a s vědomím příslušných rizik. Typickým zástupcem této skupiny je expozice v soláriích a kosmetických studiích. Nepřekročení nejvyšších přípustných hodnot totiž zaručuje, že exponovaná osoba je chráněna proti bio-fyzikálním účinkům neionizujícího záření. To v případě UV záření (solárium) znamená, že nesmí dojít ani k libovolně malému opálení pokožky. Takto přísný expoziční limit je jistě namístě v případě, že je expozice nechtěná. V případě, že by však nejvyšší přípustné hodnoty byly zavedeny bez výjimky, znamenalo by to úplný
--	--	--

		zákaz solárií, kosmetických studií a laserů v komunálním prostředí. V poslední řadě je zúžena působnost nařízení vlády v oblasti infračervených vlnových délek pouze na akutní popálení. Přehřátí organismu infračerveným zářením (úpal) nezahrnuje. Ochranu proti přehřátí organismu v pracovním prostředí řeší předpisy týkající se fyziologie práce. V komunálním prostředí by legislativní kontrola úpalu byla velmi problematická s ohledem na množství běžně používaných zdrojů infračerveného záření (kamna, krby, topidla, apod.). Ochrana zdraví je v těchto případech většinou zajištěna přirozenou averzí člověka k vysoké teplotě.“
--	--	---

Připomínková místa, která uplatnila pouze doporučující připomínky

Český báňský úřad	1. V § 4 by mělo být vyznačeno, která část ustanovení je implementována (podtržením). 2. V § 10 chybí za slovem „zářením“ tečka. 3. V § 11 vypustit slovo „vlády“ a slovo „dne“ nahradit slovem „dnem“ (viz čl. 53 odst. 1 písm. b) Legislativních pravidel vlády). 4. V předkládací zprávě je uvedeno jiné datum (1. dubna) než v § 11 (1. října). 5. V přílohách k návrhu nařízení jsou nejednotně označovány desetinná znaménka (např. v tabulce 1 přílohy č. 1 v levém sloupci jsou desetinné	Akceptováno. Všechny navržené doporučující a formální připomínky byly do návrhu nařízení zapracovány.
--------------------------	---	--

	tečky, v pravém desetinné čárky), doporučujeme sjednotit.	
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1. V textu Předkládací zprávy je uveden návrh termínu účinnosti nařízení vlády 1. duben 2015, ale v předloženém Návrhu nařízení je v § 11 nabytí účinnosti stanoveno na den 1. října 2015. Doporučujeme proto termín sladit tak, aby byl v souladu s Plánem legislativních prací vlády nebo byl přizpůsoben k realizaci pilotního projektu MPO k zavedení jednotných dat účinnosti předpisů s dopadem na podnikatelské prostředí, a to k 1. lednu nebo k 1. červenci. 2. Vedle transpozičních ustanovení obsahuje návrh nařízení také některá ustanovení, která nemají oporu v uvedených směrniciích, např. § 8. Toto ustanovení stanoví požadavek na technickou specifikaci výrobku (laserů) ve smyslu směrnice 98/34 SES. Nařízení vlády by tak mělo být v souladu s touto směrnicí notifikováno před přijetím Evropské Komisi (viz. též čl. 48 odst. 7 Legislativních pravidel vlády). K průběhu notifikace doporučujeme kontaktovat ÚNMZ.	Akceptováno. Předpokládaný termín účinnosti nařízení byl v předkládací zprávě a vlastním návrhu nařízení vlády sjednocen a to ke dni 1. října 2015. Na základě závěru analýzy konkurenceschopnosti, hodnocení provedené v rámci technické notifikace navrhovaného právního předpisu dotčenými subjekty, na něž návrh nařízení vlády bude mít přímý dopad, nejsou výrobci zařízení, ale provozovatelé zařízení produkujících neionizující záření. Z těchto důvodů je zachován předpokládaný termín účinnosti nařízení stanovený Ministerstvem zdravotnictvím. Navrhované nařízení obsahuje znění dvou transponovaných směrnic Evropského parlamentu a Rady a též zahrnuje technická specifikata národní úpravy. Z těchto důvodů Ministerstvo zdravotnictví v souladu se zněním Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti zahájilo provedení technické notifikace navrhovaného nařízení. Proces technické notifikace

		bude ukončen 23. 3. 2015. Žádost byla zaevídována pod ev.č. 2014/0644/CZ.
Ministerstvo zemědělství	Doporučujeme v souvislosti s přípravou návrhu nařízení vlády o ochraně zdraví před neionizujícím zářením sjednotit termín účinnosti v předkládací zprávě a v návrhu nařízení vlády tak, aby si vzájemně neodporovaly. Je třeba také doplnit termín účinnosti do odůvodnění.	Akceptováno. Předpokládaný termín účinnosti nařízení byl v předkládací zprávě a vlastním návrhu nařízení vlády sjednocen a to ke dni 1. října 2015.
Ministerstvo vnitra	Doporučující připomínky: K § 11 Nabytí účinnosti je v návrhu nařízení stanoveno dnem 1. října 2015. Tento údaj se však neshoduje s datem v předkládací zprávě, kde je v poslední větě uvedeno, že účinnost nařízení se navrhuje na den 1. dubna 2015, přičemž samotné odůvodnění návrhu komentář k předpokládanému nabytí účinnosti postrádá. Doporučujeme tudíž datum nabytí účinnosti upřesnit, a to i s ohledem na transpoziční lhůtu směrnice 2013/35/EU (1. červenec 2016). Připomínky legislativně technické a formálního charakteru: K § 1 písm. a) Legislativní zkratku „ostatní osoba“ považujeme za poněkud stylisticky nevhodnou. Zároveň není zřejmé, jaký text se vlastně zkracuje, tedy co je jejím obsahem. Z těchto důvodů doporučujeme přepracování ustanovení a použití výstižnější legislativní zkratky.	Akceptováno. Předpokládaný termín účinnosti nařízení byl v předkládací zprávě a vlastním návrhu nařízení vlády sjednocen a to ke dni 1. října 2015. Neakceptováno (§ 1 písm. a)). Navrhované nařízení obsahuje věcnou problematiku jak v pracovním prostředí, tak mimo něj. Zejména se může jednat o zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné či osoby fyzické nebo právnické, které nejsou v pracovněprávním vztahu. Je tedy nutné tuto skutečnost zohlednit a definovat vazbu toto nařízení na toto široké rozpětí osob dotčeným tímto právním předpisem. Cílem je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo

	K § 2 odst. 1, § 3 a § 11 Doporučujeme vypustit slovo „vlády“ z důvodu legislativní vhodnosti jednotného užívání pojmu „nařízení“. K § 4 1. V nadpisu ustanovení doporučujeme nahradit slova „neionizujícího záření“ slovy „neionizujícímu záření“ a uvést jej tak do souladu s formulací použitou v § 4 odst. 1. 2. V odstavci 1 jsou dvakrát uvedena slova „hustoty zářivého toku“. Doporučujeme tedy jedno uvedené slovní spojení vypustit. K § 5 odst. 2 písm. b) Doporučujeme nahradit slova „pracovně lékařských“ slovem „pracovnělékařských“, které je v této podobě užíváno v souvisejících předpisech, především pak v zákoně č. 373/2011 Sb. o specifických	pracovněprávní vztahy. Do skupiny osobních osob mohou být též zařazeny osoby, které nadlimitní expozici záření podstupují dobrovolně a s vědomím příslušných rizik. Akceptováno (§ 2 odst. 1, § 3 a § 11). Navržená připomínky byla do návrhu nařízení vlády zapracována. Pro kompletnost uvádíme nové znění § 11 „Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. října 2015.“ Vysvětleno (§ 4). Znění nadpisu § 4 bylo upraveno, nové znění „Způsob zjišťování expozice“. Akceptováno – Nové znění § 4 odst. 1 „Zjišťování expozice neionizujícímu záření se provádí výpočtem nebo měřením modifikované intenzity elektrického pole indukovaného v těle exponované osoby, měrného absorbovaného výkonu v těle exponované osoby, hustoty zářivého toku a spektrální záře, intenzity elektrického pole, magnetické indukce nebo kontaktního proudu.“ Akceptováno (§ 5 odst. 2 písm. b)). Znění § 5 odst. 2 písm. b) bylo upraveno v souladu se zněním připomínky.
--	---	--

	zdravotních službách, který v ustanovení § 53 pracovnělékařské služby definuje. K § 6 odst. 1 V komentáři k danému ustanovení ve zvláštní části odůvodnění se uvádí, že obsahově je shodné se stávajícím nařízením vlády č. 1/2008 Sb. o ochraně zdraví před neionizujícím zářením. Stávající úprava danou problematiku řeší v ustanovení § 11a, které bylo do návrhu nařízení částečně převzato a obsahově zachyceno v § 6 a 7 návrhu. Nicméně v navrhované úpravě v § 6 jsou oproti stávající verzi opatření, která je nutné přijmout k ochraně zdraví zaměstnance, uvedena pouze demonstrativně. Odůvodnění v tomto ohledu neposkytuje vysvětlení, proč k této změně došlo. Doporučujeme proto slovo „zejména“ vzhledem k tomu, že se týká určení povinnosti, vypustit.	Nové znění § 5 odst. 2 písm. b): „informace získané poskytovatelem pracovnělékařských služeb při pravidelném dohledu na pracovištích zaměřeném na zjišťování a hodnocení rizikových faktorů.“. Akceptováno (§ 6 odst. 1). Na základě přijaté připomínky došlo k upravení předmětné části navrhovaného nařízení, aby jednoznačně odráželo věcné povinnosti zaměstnavatele. Nová podoba § 6 odst. 1 je: „Pokud z hodnocení expozice vyplývá, že zaměstnanec je nebo může být exponován neionizujícímu záření překračujícímu nejvyšší přípustné hodnoty, je nutné přijmout k ochraně jeho zdraví alespoň jedno z následujících opatření a) zajistit organizaci práce, pracovní postup a uspořádání pracoviště tak, aby bylo dosaženo snížení expozice zaměstnance elektromagnetickému poli pod nejvyšší přípustné hodnoty, b) zajistit osobní ochranné pracovní prostředky, pokud jsou pro daný druh neionizujícího záření dostupné, které sníží expozici elektromagnetickému
--	--	--

	K § 8 písm. e) 1. V poznámce pod čarou je uveden odkaz jednak na zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jednak na normu ČSN EN 60825-1:2007. Dle čl. 45a Legislativních pravidel vlády má být v případě technických požadavků daných technickou normou přednostně použit tzv. indikativní odkaz. Je tedy třeba definovat v právním předpisu základní technické požadavky a zároveň uvést, že se považují za splněné, postupuje-li se ve shodě s danou normou nebo její částí, definovanou v § 4a zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, která obsahuje podrobné technické požadavky. Shoda s danou normou je pak jedním ze způsobů, jak splnění požadavků prokázat. V takovém případě norma konkretizuje obecný souhrnný právní požadavek. V odst. 2 čl. 45a Legislativních pravidel vlády se pak uvádí, že není-li možné využít indikativního odkazu, odkáže se na technickou normu v právním předpisu formou výlučného odkazu a tato skutečnost se odůvodní v důvodové zprávě. Tímto se stane technická norma nebo její část pro účely právního předpisu závaznou a její používání se stane povinné, v souvislosti s tím je nutné stanovit způsob, jakým bude technická norma zpřístupněna veřejnosti. Doporučujeme tudíž aplikovat předmětný článek Legislativních pravidel vlády na návrh nařízení vlády, tedy buď zahrnout v obecné rovině třídy laserů přímo do textu nařízení s tím, že potřebné konkretizace obsahuje technická norma, nebo pokud má být technická norma přímo závaznou, rozšířit odkaz na ni v souladu s požadavky odst. 2 čl. 45a (uvést úplný název technické normy v právním předpisu spolu s datem vydání) a zároveň její závaznost odůvodnit v důvodové zprávě. 2. Odkaz na normu ČSN v poznámce pod čarou má být uveden na samostatném řádku v souladu s požadavkem čl. 47 odst. 4 Legislativních pravidel vlády.	poli pod nejvyšší přípustné hodnoty. Akceptováno (§ 8 písm. e)). Na základě připomínky došlo ke změně citace české technické normy. Dle návrhu bylo v předmětném nařízení užito indikativního odkazu v souladu s Legislativními pravidly vlády čl. 45a. Jelikož je odkazovaná česká technická norma harmonizována bude dodrženo ustanovení § 4a odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
--	---	---

	K § 10 bodu 1. Navrhujeme doplnit na konec bodu 1 chybějící tečku v souladu s čl. 52 odst. 2 písm. b) Legislativních pravidel vlády. K příloze č. 1 V bodu 2 písm. a) poslední větě doporučujeme slovo „školením“ nahradit slovem „školení“ s ohledem na vazbu ke slovu „pomocí“ (čeho). K příloze č. 2 V druhé odstavci bodu 2 (Biofyzikální účinky...) navrhujeme doplnit u druhé a třetí odrážky před slova „spektrální“ mezeru. K příloze č. 3 1. V bodě 1 navrhujeme doplnit chybějící tečky u některých odrážek. 2. Doporučujeme zvolit jednotné označování tabulek v přílohách, tedy například buď „Tabulka č. 9“ nebo „Tabulka 9“ a tomu přizpůsobit i odkazy v textu. K odůvodnění bodu 2. 1. V bodu 2 jsou ve druhém a třetím odstavci začínajícími slovy „Návrh nařízení vlády je dále...“ chybně uvedeny tvary slova „slučitelný“ a ve čtvrtém odstavci je navíc chybně označen zákon č. 258/2000 Sb. jako „č. 258/200 Sb.“. 2. V bodu 2 v šestém odstavci začínajícím slovy „Zákon č. 373/2011 Sb., o zdravotních službách“ je chybně uveden název zákona č. 373/2011 Sb., který správně zní: „o specifických zdravotních službách“. 3. V bodu 8 došlo k chybám v psaní ve slovech „dopadů“ a „osobních“.	Akceptováno (§ 10 bod 1). V souladu s textem připomínky došlo k úpravě § 10 bohu 1. Akceptováno (Příloha č. 1). Došlo v souladu s textem připomínky k úpravě textu. Akceptováno (Příloha č. 2). Došlo k úpravě textu v příloze č. 2 v souladu se zněním připomínky. Akceptováno (příloha č. 3). Došlo v souladu s textem připomínky k úpravě textu. Dále došlo k jednotnému označení tabulek v rámci celého nařízení, včetně příloh.
Ministerstvo životního prostředí	Doporučující připomínky: 1. K předkládací zprávě a odůvodnění návrhu vládního nařízení V textu předkládací zprávy a odůvodnění předkládaného návrhu	Akceptováno. Na základě přijaté připomínky došlo k úpravě znění názvu směrnice

	vládního nařízení doporučujeme opravit v názvu citované směrnice její označení a ukončit jej koncovkou za druhým lomítkem „EU“ namísto použitého „ES“: směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/35/ES. Odůvodnění: V textu předkládací zprávy i úvodu a obecné části odůvodnění předkládaného návrhu vládního nařízení je citován příslušný předpis Evropské unie, jenž je tímto návrhem transponován do právního řádu České republiky, a totiž směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/13/EU ze dne 26. června 2013 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (elektromagnetickými poli) (dvacátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) a o zrušení směrnice 2004/40/ES. V jejím označení se ovšem nesprávně uvádí koncovka ES, avšak od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se směrnice označují koncovkou „EU“. 2. K předkládací zprávě Doporučujeme opravit údaj o datu předpokládaného nabytí účinnosti navrhovaného nařízení vlády v závěru předkládací zprávy. Odůvodnění: Předkládací zpráva hovoří v souvislosti s datem nabytí účinnosti navrhovaného nařízení vlády o dni 1. dubna 2015. Ustanovení § 11 návrhu nařízení vlády však stanoví jako datum nabytí jeho účinnosti den 1. října 2015. 3. K odůvodnění návrhu vládního nařízení V oddíle 1.3 odůvodnění předkládaného návrhu vládního nařízení, popisující existující právní stav v předmětné oblasti, doporučujeme	v předkládací zprávě i odůvodnění. Akceptováno (§ 11). Předpokládaný termín účinnosti nařízení byl v předkládací zprávě a vlastním návrhu nařízení sjednocen a to ke dni 1. října 2015. Akceptováno. Na základě navržené připomínky došlo v odůvodnění návrhu k úpravě
--	---	---

	neuvádět v citaci změnového nařízení č. 106/2010 Sb. na konci textu dovětek „ve znění pozdějších předpisů“ (nařízení vlády č. 106/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 1/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Odůvodnění: Jak předkladatel sám uvádí, v současné době platné nařízení vlády č. 1/2008 Sb. bylo po dobu své platnosti novelizováno pouze jednou, a to nařízením č. 106/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 1/2008 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením. S ohledem na skutečnost, že nařízení vlády č. 106/2010 Sb. je první (a jedinou) novelizací nařízení vlády č. 1/2008 Sb., nemohlo jím být novelizováno toto nařízení (č. 1/2008 Sb.) „ve znění pozdějších předpisů“. 4. K ustanovení § 1 návrhu vládního nařízení, resp. k poznámce pod čarou č. 1 Citaci směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/35/EU ze dne 26. června 2013 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (elektromagnetickými poli) (dvacátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) a o zrušení směrnice 2004/40/ES doporučujeme uvést na samostatném řádku. Odůvodnění: Poznámka pod čarou obsahuje citaci dvou právních předpisů Evropské unie, na které je v ustanovení § 1 návrhu vládního nařízení odkazováno. S ohledem na skutečnost, že text poznámky pod čarou není uveden slovem „Například“, nejedná se o výčet právních předpisů příkladný a z toho důvodu je nutné, vzhledem k dikci článku 47 odst. 4 Legislativních pravidel vlády, každý z citovaných právních předpisů uvést na samostatném řádku.	předmětného textu. Akceptováno (§ 1, poznámka pod čarou č. 1). Došlo v souladu s textem připomínky k oddělení textu dvou transponovaných směrnic. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/35/EU ze dne 26. června 2013 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (elektromagnetickými poli) (dvacátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) a o zrušení směrnice 2004/40/ES je nově uvedena na samostatném řádku.
--	---	--

	5. K ustanovení § 3 písm. c) návrhu vládního nařízení Definici pojmu „nekoherentní záření“ doporučujeme uvést v samostatném pododstavci. Odůvodnění: Definice právních termínů jsou zpravidla prováděny jednotlivě, tzn. každý právní termín je vymezen v samostatném ustanovení. Zahrnutí definice dvou pojmů, byť vzájemně zřejmě antagonických, do ustanovení téhož pododstavce se jeví jako legislativně neobvyklé. Doporučujeme proto držet se ustálené praxe a pojem „nekoherentní záření“ vyčlenit z ustanovení § 3 písm. c) v části za středníkem a vymezit jej v samostatném pododstavci.	Akceptováno (§ 3 písm. c)). Na základě textu připomínky došlo k úpravě § 3. Nové znění: „Pro účely tohoto nařízení se rozumí a) neionizujícím zářením statická elektrická a magnetická a časově proměnná elektrická, magnetická a elektromagnetická pole a elektromagnetická záření z umělých zdrojů s frekvencemi od 0 Hz do $1,7 \cdot 10^{15}$ Hz, b) optickým zářením elektromagnetická záření z umělých zdrojů ve frekvenční oblasti od $3 \cdot 10^{11}$ Hz do $1,7 \cdot 10^{15}$ Hz odpovídající vlnovým délkám od 180 nm do 1 mm, c) koherentním zářením optické záření, které vzniká stimulovanou emisí, kde je jednoznačně definována jeho fáze a frekvence; záření vysílané laserem je záření koherentní, d) nekoherentním zářením optické záření, které vzniká samovolnou emisí záření, e) laserem jakékoliv zařízení, které může být upraveno k vytváření nebo zesilování elektromagnetického záření v rozsahu vlnových délek optického záření procesem kontrolované stimulované emise, popřípadě elektromagnetického
--	--	---

	6. K ustanovení § 8 písm. e) návrhu vládního nařízení, resp. k poznámce pod čarou č. 2 Citaci technické normy ČSN EN 60825-1:2007 doporučujeme uvést na samostatném řádku. Odůvodnění: Viz odůvodnění k připomínce č. 4.	záření z umělých zdrojů, f) nejvyššími přípustnými hodnotami mezní hodnoty, které vycházejí přímo z prokázaných účinků na zdraví a z údajů o jejich biologickém působení a jejichž nepřekročení se zaručuje, že zaměstnanci a fyzické osoby v komunálním prostředí, exponované neionizujícímu záření, jsou chráněny proti všem jeho známým přímým biofyzikálním a nepřímým účinkům, g) referenčními hodnotami velikosti přímo měřitelných parametrů neionizujícího záření ve frekvenční oblasti od 0 Hz do $3 \cdot 10^{11}$ Hz, kterými jsou intenzita elektrického pole, magnetická indukce, hustota zářivého toku a kontaktní proud, které slouží k jednoduššímu prokazování nepřekročení nejvyšších přípustných hodnot.“ Akceptováno (§ 8 písm. e), poznámka pod čarou č. 2). V předmětném nařízení bylo nově užito indikativního odkazu na českou technickou normu v souladu s Legislativními pravidly vlády čl. 45a.
--	---	---

		Citace české technické normy formou poznámky pod čarou bylo na základě výše uvedeného zrušeno.
Ministerstvo kultury	K § 4 odst. 2, 3 a 4 Tyto odstavce podle rozdílové tabulky obsahují transpoziční úpravu, což naznačuje i celexové číslo odkazující na Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/35/ES. Navrhujeme tedy podtrhnout ty části odstavců 2, 3 a 4, které vycházejí ze znění předpisu EU. K § 9 odst. 1 Zde ustanovení pojednává o bezpečnostních značkách laserů a odkazuje na poznámku pod čarou číslo 2), přičemž nejspíše mělo být uvedeno číslo 3), odkazující na nařízení vlády č. 11/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.	Částečně akceptováno (§ 4 odst. 2, 3 a 4). Navržená připomínky byla do návrhu nařízení vlády zapracována. V předmětných odst. 2 a 4 došlo k označení transpozičního textu, včetně uvedení celexového čísla. Odst. 3 není předmětem transpoziční směrnice, jedná se o technická specifika národní úpravy, která jsou dále podrobena technické notifikaci. Akceptováno (§ 9 odst. 1). Na základě zaslané připomínky došlo ke změně označení textu s odkazem na poznámku pod čarou. Nové znění § 9 odst. 1: „Lasery zařazené do třídy 2 a vyšší se opatří bezpečnostní značkou²⁾ a výstražným textem v českém jazyce ²⁾ odpovídajícím příslušné třídě laseru.“. Text poznámky pod čarou je nyní „Nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů, ve znění nařízení vlády č. 405/2004 Sb.“. Nové označení poznámky pod čarou horním indexem č. 2 vzniklo na základě zrušení předchozí poznámky pod čarou.

	K § 11 Upozorňujeme na nesoulad navrhovaného data účinnosti nařízení (1. říjen 2015) s datem uvedeným v předkládací zprávě (1. duben 2015). K příloze č. 3 Doporučujeme sjednotit označení tabulek (tabulky 9 – 12 obsahují oproti tabulkám 1 - 8 zkratku „č.“). Obdobně odkazy na tabulky v textu přílohy neodpovídají vždy označením uvedeným nad jednotlivými tabulkami.	Akceptováno (§ 11). Předpokládaný termín účinnosti nařízení byl v předkládací zprávě a vlastním návrhu nařízení vlády sjednocen a to ke dni 1. října 2015. Akceptováno (Příloha č. 3). Došlo v souladu s textem připomínky k úpravě textu. Dále došlo k jednotnému označení tabulek v rámci celého nařízení, včetně příloh.
ČEPS Invest	Dobrý den, k návrhu nařízení vlády o ochraně zdraví před neionizujícím zářením (Čj. předkladatele 63075/2014) mám následující připomínku: Navrhuji pozměnit znění odst. 3 v §9. Stávající znění: Místa, ve kterých jsou překročeny referenční hodnoty <i>neionizujícího záření</i> ve frekvenční oblasti od 0 Hz do 300 Hz, musí být označena bezpečnostní značkou upozorňující fyzické osoby používající kardiostimulátor na možné riziko. Návrh nového znění: Místa, ve kterých jsou překročeny referenční hodnoty magnetické indukce B ve frekvenční oblasti od 0 Hz do 300 Hz, musí být označena bezpečnostní značkou upozorňující fyzické osoby používající kardiostimulátor na možné riziko. Odůvodnění návrhu: Překročení referenční hodnoty intenzity elektrického pole E (avšak při nepřekročení nejvyšší přípustné hodnoty E_{mod}) nevyvolá zvýšené riziko pro osoby používající kardiostimulátor, neboť projevy elektrického pole ve frekvenční oblasti od 0 Hz do 300 Hz se odehrávají vesměs na pokožce a nikoliv uvnitř tkání. Proto navrhuji obecnou formulaci „neionizující záření“	Akceptováno (§ 9 odst. 3). Na základě přijaté připomínky došlo ke změně textu v § 9 odst. 3 navrhovaného nařízení. Nové znění § 9 odst. 3 „Místa, ve kterých jsou překročeny referenční hodnoty magnetické indukce platné pro fyzické osoby v komunálním prostředí ve frekvenční oblasti od 0 Hz do 300 Hz, musí být označena bezpečnostní značkou upozorňující

	změnit na termín „magnetická indukce B“. Pozn. Tento návrh jsem konzultoval s ing. Lukášem Jelínkem z Národní referenční laboratoře pro neionizující elektromagnetická pole a záření, proto jej obesílám v kopii.	fyzické osoby používající kardiostimulátor na možné riziko.“.
--	---	--

Příloha č. 1 Vypořádání připomínek připomínkového místa – Kancelář veřejné ochránčyně práv

Dokument obsahuje elektronický podpis

Informace o certifikátu

Vlastník : Eva Steinbachová
Vydavatel : PostSignum Qualified CA 2
[pro více informací o podpisu klikněte zde]

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Svatopluk NĚMEČEK
ministr

V Praze dne 26. srpna 2014
Č.j.: MZDR 42682/2014-3/OVZ

MZDRX00N5LUR

Vážená paní veřejná ochránčyně práv,

dostal jsem Vaši „zprávu o šetření z vlastní iniciativy ve věci ochrany před neionizujícím zářením“ (dále jen Zpráva), v jejímž závěru mne žádáte o vyjádření ke zjištěným pochybením a o informaci o přijatých opatřeních k nápravě.

Předem se velmi omlouvám za pozdní zpracování odpovědi na Vaše podání, které je způsobeno dlouhodobou pracovní neschopností příslušného pracovníka, který má tuto problematiku v gesci.

Po prostudování Vaší Zprávy nutno konstatovat, že ke stanovení limitů a k posouzení jejich dostatečnosti pro ochranu zdraví používá každý z nás jiná kritéria. Ministerstvo zdravotnictví vychází v těchto případech ze stavu vědeckého poznání v oboru (takto stanovené limity se v mezinárodní literatuře označují jako „science based limits“). Zpráva dává přednost druhé alternativě, při které jsou hodnoty hygienických limitů předloženy k diskusi i laické veřejnosti a její stanovisko k předložené otázce je promítnuto i do konečného znění příslušného právního dokumentu (stanovené limity se pak zpravidla označují jako „consensus based limits“). Pro předmětné téma (riziko z expozice neionizujícímu záření), na které si laická veřejnost může udělat názor jen zprostředkovaně a v kterém jsou výsledky vědeckého výzkumu v současné době již natolik spolehlivé, že je bezpečně prokázána existence prahu jeho působení a je známa i jeho hodnota, existuje však jen jediný racionální výběr z obou alternativ, a tím je zavedení limitů založených na vědě. Tyto limity jsou v dotčené oblasti aplikovány nejen v ČR, ale jsou využívány i příslušnými předpisy Evropské unie (doporučení Rady Evropy 1999/519/EC, Evropské směrnice 2004/40/EC, 2006/25/EC, 2013/35/EU). Pracovních skupin nad zmíněnými předpisy se účastnili zástupci všech států EU,

Ministerstvo zdravotnictví, Palackého náměstí 4, 128 01 Praha 2
tel./fax: +420 224 971 111, e-mail: mzcr@mzcr.cz, www.mzcr.cz

mezinárodní experti z oboru a členové Evropské komise. Výsledkem jednání bylo ve všech případech přijetí limitů založených na vědě podle doporučení ICNIRP. Z věty „This Directive does not address suggested long-term effects of exposure to electromagnetic fields, since there is currently no well-established scientific evidence of a causal relationship.“ uvedené v preambuli (recital 7) Směrnice 2013/35/EU pak jednoznačně vyplývá, že dlouhodobé působení elektromagnetického pole s intenzitou nepřekračující limity ICNIRP s frekvencí z intervalu 0 Hz – 300 GHz nepokládají tvůrci směrnice za prokázané. V souvislosti s tím směrnice nezavedla pro působení tohoto agens předběžnou opatrnost (PP, Precautionary Principle) ani princip ALARA (As Low As Reasonably Achievable), protože snižování expozice pod prahem působení ochranu zdraví nezlepšuje. Jednání pracovních skupin a závěrečná diskuse ke Směrnici 2013/35/EU přitom probíhaly v době, kdy zařazení vysokofrekvenčního elektromagnetického pole do kategorie 2B karcinogenů bylo účastníkům přípravy Směrnice 2013 známé. Bylo jim ovšem známo i to, že zařazení 2B – možný karcinogen – není výzvou k zpřísňování existujících opatření. Stejně tak zařazení nízkofrekvenčního magnetického pole do kategorie 2B karcinogenů v roce 2002 nebylo důvodem ke změně limitů.

K výše uvedenému nutno poznamenat, že hodnoty limitů ICNIRP byly v roce 1998 zavedeny s vysokým bezpečnostním faktorem (byly pro zaměstnance desetkrát pod prahem působení a pro ostatní osoby padesátkrát pod prahem působení).

Shrnuji, že pro ministerstvo zdravotnictví jsou směrodatné limity založené na vědě, kterými limity ICNIRP nesporně jsou. Požadavky na změny limitů v Nařízení vlády vznesené ve Zprávě pokládám za neodůvodněné. Nemohu také souhlasit se závěrem Zprávy, že došlo k pochybení tím, že hlavní hygienik nevyhověl naléhání na snížení limitů stanovených v nařízení vlády č. 1/2008 a na zavedení principu předběžné opatrnosti a principu ALARA. Pokládal bych však za užitečné, kdyby pan Ing. Jaroslav Novák a ti, kteří na různých částech textu Zprávy pracovali, přijali mé pozvání na setkání s pracovníky Ministerstva zdravotnictví ČR, kteří se hodnocením působení elektromagnetického pole na člověka řadu let zabývají a mají přehled i o nejnovějších vědeckých poznatcích z tohoto oboru.

Ve třech přílohách k tomuto dopisu se snažím shrnout některé poznatky, které zřejmě nevzala Zpráva v úvahu, nebo jejím autorům nebyly známy, jsou však

rozhodující pro posuzování opatření na ochranu zdraví před neionizujícím zářením, a upozornit Vás na některé závažné nedostatky, které text Zprávy obsahuje.

S pozdravem

Přílohy: 3

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.

Veřejná ochránkyně práv

Údolní 39

602 00 Brno

Příloha 1

Ke změně limitů v ČR v roce 2000 - historie.

Extrémně nízké limity pro elektromagnetická pole platné v ČR do konce roku 2000 byly pozůstatkem z doby členství země v RVHP, i když vyhláškou ministerstva zdravotnictví (č. 408/1990 Sb.) byly zavedeny teprve v roce 1990. Vyhláška tehdy nahradila starší dokument – výnos hlavního hygienika (HE-344.5-3.2.70) z roku 1970. Stanovené hygienické limity neodpovídaly stavu vědeckého poznání, vycházely z mylné představy o existenci škodlivých účinků expozice člověka neionizujícím elektromagnetickým polím při dlouhodobém působení velmi slabého pole a byly nejpřísnější na světě (už tehdy se dlouhodobé účinky neionizujícího záření pokládaly za velmi nepravděpodobné). V řadě případů, například při používání mobilního telefonu, nebylo možné tyto limity splnit a vědomě se překračovaly.

Vedle nespelnitelných neodůvodněných nízkých limitů měla vyhláška řadu dalších nedostatků. Chyběly v ní například limity pro frekvence nižší než 60 kHz a závislost hodnot limitů na frekvenci obsahovala nefyzikální skoky. Skutečnost, že vyhláška č. 408/1990 Sb. neobsahovala vůbec limity pro frekvence elektromagnetického pole nižší než 60 kHz, sama o sobě dokládala její nedostatečnost pro zajištění ochrany zdraví před neionizujícím zářením.

V roce 1998 se Ministerstvo zdravotnictví ČR rozhodlo tuto situaci změnit a zavést pro elektromagnetická pole novým legislativním opatřením hygienické limity pro celý frekvenční interval neionizujícího záření, tj. od 0 Hz do 1,7 PHz. U autorů vyhlášky č. 408/1990 Sb. nenašlo ministerstvo pro změnu limitů pochopení. Obrátilo se proto na Hygienickou stanici hl. m. Prahy, která v té době řešila spor iniciovaný aktivisty a předváděný ve všech sdělovacích prostředcích. Aktivisté tvrdili, že připravované vysílání z nové televizní věže v Mahlerových sadech v Praze – Žižkově vyvolá u obyvatel Prahy rakovinná onemocnění. To všechno se dělo i přesto, že té době v ČR platila vyhláška s limity nejpřísnějšími na světě (č. 408/1990 Sb.). Skandály a vznášené požadavky na zákaz zahájení vysílání z nové televizní věže našly tehdy příznivý ohlas na ministerstvu životního prostředí a několik měsíců se z nové televizní věže nesmělo vysílat. Vláda zákaz vysílání později zrušila.

Vzhledem k získaným zkušenostem s aktivisty a s ohledem na expoziční limity používané v západních zemích, vyslalo Ministerstvo zdravotnictví ČR na zasedání Mezinárodního poradního sboru WHO pro obor elektromagnetického pole v roce 1999

pracovníka Hygienické stanice hl. m. Prahy. V osobních rozhovorech a později i osobním dopisem tehdejší koordinátor oddělení EMF WHO Dr. Michael Repacholi „naléhavě doporučil České republice“ zavést limity Mezinárodní komise ICNIRP (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection). Vláda ČR tyto limity po vypořádání připomínek a po projednání v legislativní radě schválila v podobě Nařízení vlády č. 480/2000 Sb.

Názor, že při zavádění nových limitů Ministerstvo zdravotnictví nepostupovalo demokraticky neodpovídá skutečnosti. Diskuse na toto téma byly běžně přenášeny televizí i rozhlasem, o člancích v novinách nemluvě. Při nich se obyvatelé včetně členů občanských iniciativ seznámili s různými názory více než dostatečně. Že veřejnost nakonec přijala vědecké argumenty, je zřejmé z toho, že skandály kolem žižkovského vysílače po vyhlášení nových (méně přísných) limitů skončily. Později přijala limity ICNIRP většina států EU.

Od roku 2001, kdy nařízení vlády č. 480/2000 Sb. nabylo účinnosti, tedy za celých minulých třináct let, nebyl v České republice prokázán jediný případ poškození zdraví expozicí elektromagnetickému poli nepřekračující limity ICNIRP.

Příloha 2

Ke komisi ICNIRP

Členy komise ICNIRP (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection) jsou mezinárodně uznávaní nezávislí experti. Kvalitou rozborů a obezřelostí při navrhování hygienických limitů si komise získala respekt v celé vědecké komunitě. Od roku 1989 komise publikovala v časopise *Health Physics* řadu článků a obsáhlých kritických přehledů o působení neionizujícího záření na člověka a o ochraně zdraví před tímto zářením. V roce 1998 vyšla její směrnice „*Guidelines for Limiting Exposure to Time-Varying Electric, Magnetic, and Electromagnetic Fields (up to 300 GHz)*“, která poprvé obsahovala návrh hygienických limitů pro elektromagnetické pole a záření celého frekvenčního pásma od 0 Hz do 300 GHz. Návrh se opíral o vyhodnocení do té doby publikovaných vědeckých prací týkajících se tématu „elektromagnetické pole a zdraví“. Dodržování limitů Směrnice ICNIRP 1998 se i dnes, po patnácti letech od publikování, pokládá za dostatečnou ochranu zdraví. Jiné mezinárodní organizace, zabývající se ochranou zdraví člověka (IEEE/ICES, ACGIH), vycházejí ze stejného principu jako komise ICNIRP (u frekvencí 0 Hz – 300 GHz to znamená zabránit znatelnému ohřívání tkáně při absorpci vysokofrekvenčního záření a u expozice nízkofrekvenčnímu elektromagnetickému poli vyloučit stimulaci nervové soustavy způsobenou indukci elektrického pole v těle exponované osoby). Rozdíly mezi limity stanovenými uvedenými organizacemi jsou malé.

V roce 2004 byla v Bruselu založena komise SCENIHR (Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks), která samostatně vyhodnocuje výsledky vědeckého výzkumu významné z hlediska ochrany zdraví zaměstnanců a obyvatelstva. Pokud jde o limity pro elektromagnetické pole, komise SCENIHR se ztotožnila se závěry komise ICNIRP (SCENIHR Opinion 2007, 2009, 2013).

Příloha 3

Několik poznámek k obsahu Zprávy

Hlavní snahou autorů textu Zprávy nesporně bylo přesvědčit čtenáře o existenci škodlivého působení dlouhodobé expozice slabým („podlimitním“) elektromagnetickým polím. Jak uvádíme na jiném místě, takové působení však nebylo prokázáno, což se explicitně konstatuje ve Směrnici 2013/35/EU. V této příloze se dále vyjadřujeme již jen k některým tvrzením, která pokládáme za zvláště závažná.

- Oddíl B, 2. odstavec

Přístroje v domácnosti svým zářením zdraví osob neohrožují. Ve všech případech je v ČR postaráno o to, aby expozice od nich nemohla překročit stanovené limity pro obyvatelstvo. To platí i pro mobilní telefony. Expozice od elektromagnetického pole emitovaného těmito zařízeními je nejméně padesátkrát pod bezpečně zjištěným prahem působení.

- Oddíl B, 3. odstavec

Není pravda, že Doporučení Evropské unie z roku 1999 „bylo založeno na předpokladu, že žádné negativní vlivy neionizujícího záření nebyly prokázány“. Limity ICNIRP z roku 1998, které citovaný dokument doporučil zavést ve státech EU, negativní vlivy neionizujícího záření zohlednily a nepřekročení těchto limitů se i dnes pokládá za dostatečnou ochranu zdraví. Ve zprávě Evropské komise z roku 2002 k implementaci výše zmíněného doporučení jsou pak kapitoly věnovány zdůvodnění, proč není vhodné aplikovat princip předběžné opatrnosti a pravidlo ALARA pro ochranu před neionizujícím zářením. Důvod – škodlivé působení dlouhodobé expozice slabým elektromagnetickým polím nebylo prokázáno – platí i dnes. K tomu je vhodné poznamenat, že podle výsledků teoretických studií interakce elektromagnetického pole s biologickými objekty se škodlivé působení dlouhodobé expozice slabým elektromagnetickým polím neočekává.

- Oddíl B, 4. odstavec

Tento odstavec zpochybňuje správnost doporučení Evropské unie z roku 1999 větou „Na druhou stranu někteří vědci již řadu let upozorňují, že otázka účinků neionizujícího záření na lidský organismus není ještě uzavřena a že určité důkazy o negativním vlivu na lidské zdraví existují již delší dobu“. Zpráva se přitom odvolává na akce jako je Salzburská rezoluce, Freiburská výzva a zprávy skupiny BioInitiative, z nichž ani jedna nemá charakter vědeckého pojednání. Zpráva tedy dává přednost laickým tvrzením před

ověřenými vědeckými informacemi. To je v naprostém rozporu se základními pravidly argumentace a vědecké metodiky stejně jako odmítání závěrů komise ICNIRP slovy „*malá nevládní organizace sídlící poblíž Mnichova, která byla založena až na začátku devadesátých let, jejíž původ a struktura jsou neprůhledné a ačkoli deklaruje svou nezávislost, nelze vyloučit její úzké vazby na průmyslovou sféru*“.

- Pododdíl B.1

V odstavci se tvrdí, že „... nejvyšší hodnoty, které mohou na člověka působit podle limitů platných nyní v ČR, způsobí ohřátí lidského organismu zhruba o 1 °C“ To ovšem není pravda. Velikost měrného absorbovaného výkonu (SAR) pro ostatní osoby je nastavena tak, že se žádné místo v těle nemůže absorpcí vysokofrekvenčního výkonu ohřát o více než 0,02 °C a nikoli o 1 °C (bezpečnostní faktor 50). Pro zaměstnance je tato hodnota pětkrát vyšší, tj. 0,1 °C (bezpečnostní faktor 10).

K tvrzení v dalším odstavci o pozvolném a rovnoměrném ohřevu v kontrastu s rychlým a lokalizovaným ohřevem lze říci to, že všechny tyto možnosti jsou samozřejmě v expozičních limitech ICNIRP zahrnuty a je s nimi počítáno (celotělový a lokální SAR, omezení energie impulzu). V současné době se dokonce rutinně využívají pro výpočet rozložení teploty v těle počítačové programy s prostorovým rozlišením menším než jeden centimetr. Používají se mimo jiné při ověřování splnění limitů u osob různého věku a různých tělesných proporcí, počítaje v to děti všech velikostí.

- Oddíl C, 6. odstavec

Nesmyslné požadavky zaváděné v některých zemích pro vf. limity („0,6 V/m, výhledově 0,2 V/m“) dává Zpráva za příklad hodný následování. Autor textu si přitom neuvědomuje, že záření jakéhokoli tělesa s teplotou vyšší než 20°C (tedy včetně živého člověka) je v intervalu 0 Hz – 300 GHz silnější než uvedené hodnoty (u hodnoty 0,2 V/m dokonce řádově) a že požadavek snížit expozici na uvedené hodnoty principiálně nelze splnit.